

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
ELEANOR SHARPSTON
esitatud 15. detsembril 2011¹

Kohtuasi C-24/11 P

**Hispaania Kuningriik
versus**

komisjon

Apellatsioonkaebus — Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfond — Kulud, mida ühendus ei rahasta

1. Otsusega 2008/68/EÜ (edaspidi ka „vaidlusalune otsus”)² tegi komisjon finantskorrektsioone ühenduse³ abisse oliiviõli ja põllukultuuride tootmiseks Hispaanias. Üldkohus⁴ jättis 12. novembril 2010 kohtuasjas T-113/08: Hispaania vs. komisjon (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”) rahuldamata Hispaania nõude see otsus osaliselt tühistada. Hispaania on esitanud nimetatud kohtuotsuse teatavate osade peale apellatsioonkaebuse.

Õiguslik taust

Ühise põllumajanduspoliitika rahastamine

2. Otsuse 2008/68/EÜ kohaselt ei rahasta ühendus muu hulgas teatavaid kulutusi, mis olid tekkinud eelarveaastatel 2000–2004 seoses oliiviõli tootmisega Hispaanias. Käesolevas kohtuasjas olulisel ajal reguleeris ühise põllumajanduspoliitika rahastamist nõukogu määrus nr 1258/1999⁵. See määrus tunnistati küll 2005. aastal kehtetuks, kuid oli kuni 15. oktoobrini 2006 ja 31. detsembrini 2006 jätkuvalt kohaldatav vastavalt liikmesriikidel ja komisjonil tekkinud kulutuste suhtes.⁶ Seega oli see kohaldatav vaidlusaluse otsuse kohaldamisalasse kuuluvatele kulutustele.

1 — Algkeel: inglise.

2 — Komisjoni 20. detsembri 2007. aasta otsus, mille järgi ühenduse rahastamine ei kata teatavaid kulutusi, mida liikmesriigid on teinud Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) tagatisrahastust (2008/68/EÜ) (ELT 2008, L 18, lk 12).

3 — Hagi esitamise ajal reguleeris oliiviõli tootmistoetuse andmise tingimusi ühenduse õigus. Pärast Lissaboni lepingu jõustumist reguleerib neid tingimusi Euroopa Liidu õigus. Kuna see muudatus ei olnud puhtalt formaalne, viitan käesolevas ettepanekus läbivalt „ühendusele” ja „ühenduse õigusele”.

4 — Hagi esitamise ajal, s.o enne Lissaboni lepingu jõustumist kandis Üldkohus nime Esimese Astme Kohus. Vaidlustatud kohtuotsus kuulutati pärast Lissaboni lepingu jõustumist. Lihtsuse huvides ja kuna see muudatus oli puhtalt formaalne, kasutan käesolevas ettepanekus läbivalt selle kohtu praegust nime.

5 — Vt nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1258/1999 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (EÜT 1999, L 160, lk 103; ELT eriväljaanne 03/25, lk 414) artikli 20 teine lõik, kus on sätestatud, et nimetatud määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2000 tehtud kulutuste suhtes. Selle määrusega tunnistati kehtetuks nõukogu 21. aprilli 1970. aasta määrus (EMÜ) nr 729/70 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (EÜT 1970, L 94, lk 13), mida oli muudetud nõukogu 22. mai 1995. aasta määrusega (EÜ) nr 1287/95, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 729/70 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (EÜT 1995, L 125, lk 1).

6 — Nõukogu 21. juuni 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (ELT 2005, L 209, lk 1), artikli 47 lõike 1 teine lõik.

3. Kuni 2005. aastani rahastati ühist põllumajanduspoliitikat Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondist (edaspidi „EAGGF”).⁷ Seda tehti siseriiklike akrediteeritud makseasutuste kaudu vastavalt ühenduse ja siseriiklikele õigusnormidele pärast seda, kui komisjon oli maksnud võrdlusperioodil tekkinud kulutuste põhjal välja ettemaksed.⁸ EAGGF rahastas ainult kooskõlas ühenduse õigusnormidega tekkinud kulutusi.

4. Nõukogu määruse nr 1258/1999 põhjenduses 5 oli märgitud, et „fondi tagatisrahastu kulutuste [ja nende ühenduse õigusele vastavuse] kontrollimise eest vastutavad eelkõige liikmesriigid”. Edasi oli seal märgitud, et komisjon „peab kontrollima tingimusi, mille alusel maksed ja kontrollimised on tehtud” ning et kulutusi võib rahastada üksnes siis, kui need „tingimused pakuvad kõiki vajalikke tagatise ühenduse eeskirjade järgimiseks”.

5. Nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 kohaselt võis komisjon algetada menetluse kontrollimaks, kas EAGGF-i tagatisrahastule esitatud kulutused olid kooskõlas ühenduse eeskirjadega, ja vajaduse korral kehtestada finantskorrektsioone ning liikmesriikidelt kulutusi tagasi nõuda.

6. Artikli 7 lõike 4 teises lõigus oli sätestatud:

„Enne kui otsustatakse rahastamisest keelduda, teavitatakse kirjalikult komisjonipoolsete kontrollimiste tulemustest ja asjaomase liikmesriigi vastustest ning seejärel püüavad pooled jõuda kokkuleppele võetavate meetmete suhtes.”

7. Komisjon ei saanud teatavaid kulutusi ühenduse rahastamisest välja jätta. Nii oli nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 viiendas lõigus sätestatud, et komisjon ei saanud välja jätta:

„a) artiklis 2 osutatud kulutusi, mis on tehtud varem kui 24 kuud enne komisjoni kirjalikku teadet asjaomases liikmesriigis tehtud kontrollimiste tulemuste kohta;

[...]”.⁹

8. Komisjoni määrus nr 1663/95 reguleeris EAGGF tagatisrahastu raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlusi.¹⁰ Ehkki seda määrust muudeti 1999. aastal ja muudatused jõustusid 30. oktoobril 1999, oli see jätkuvalt kohaldatav raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise suhtes enne 2006. eelarveaastat ja nimetatud aastal.¹¹ Seega oli see kohaldatav vaidlusaluse otsusega hõlmatud kulutustele.

9. Komisjoni määruse nr 1663/95 artiklis 8 oli kirjeldatud nõutavat asjakohast menetlust:

„1. Kui komisjon on uurimise põhjal leidnud, et tehtud kulutused ei ole ühenduse eeskirjadega kooskõlas, teatab ta oma kontrollimise tulemustest asjaomasele liikmesriigile ning lisab parandusmeetmed, mis on vajalikud edaspidi eeskirjadele vastavuse tagamiseks.

7 — Nõukogu määrus nr 1258/1999, artikli 1 lõige 1.

8 — Nõukogu määrus nr 1258/1999, artikli 5 lõige 1.

9 — See piirang vastab piirangule, mis oli sätestatud selle määrusega kehtetuks tunnistatud nõukogu määruse nr 729/70, mis määrusega 1258/1999 kehtetuks tunnistati, artikli 5 lõike 2 punktis c.

10 — Komisjoni 7. juuli 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1663/95, millega nähakse ette nõukogu määruse (EMÜ) nr 729/70 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad seoses EAGGF tagatisrahastu raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise (EÜT 1995, L 158, lk 6; ELT eriväljaanne 03/18, lk 31), muudetud komisjoni 22. oktoobri 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 2245/1999 (EÜT 1999, L 273, lk 5; ELT eriväljaanne 03/26, lk 335).

11 — Vt komisjoni 21. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 885/2006, millega nähakse ette nõukogu määruse (EÜ) nr 1290/2005 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad seoses makseasutuste ja teiste organite akrediteerimise ning EAGF-i ja EAFRD raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise (ELT 2006, L 171, lk 90), artikli 18 lõige 1.

Komisjoni teates viidatakse käesolevale määrusele. Liikmesriik vastab kahe kuu jooksul ning komisjon võib vastavalt sellele oma seisukohti muuta. Põhjendatud juhul võib komisjon vastamistähtaega pikendada.

Pärast vastamistähtaaja möödumist kutsub komisjon liikmesriigi kahepoolsetele läbirääkimistele, mille käigus pooled püüavad kokku leppida vajalikes meetmetes ning eeskirjade rikkumise raskuse ja ühendusele tekitatud rahalise kahju hindamises. Pärast neid läbirääkimisi ning tähtaja möödumist, mille komisjon on määranud pärast liikmesriikidega konsulteerimist lisateabe esitamiseks läbirääkimiste järel, või juhul kui liikmesriik ei võta läbirääkimiskutset vastu komisjoni määratud tähtaja jooksul, teeb komisjon liikmesriigile ametlikult teatavaks oma seisukoha, viidates komisjoni otsusele 94/442/EÜ. Teade sisaldab hinnangut nende kulutuste kohta, mis komisjon kavatseb [määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4] alusel ühenduse rahastamisest välja arvata, ilma et see piiraks käesoleva lõike neljanda lõigu kohaldamist.

Liikmesriik teatab komisjonile võimalikult kiiresti ühenduse eeskirjade järgimise tagamiseks võetavatest parandusmeetmetest ja nende jõustumise kuupäeva. Komisjon võtab vajaduse korral [nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4] alusel vastu otsuse või mitu otsust ühenduse eeskirjade rikkumisega seotud kulutuste ühenduse rahastamisest väljajätmise kohta kuni parandusmeetmete jõustumiseni.

2. [Nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõikes 4] nimetatud otsused tehakse pärast lepitusorgani poolt vastavalt [otsuse] 94/442/EÜ sätetele koostatud aruannete läbivaatamist.

[...].”

Oliiviõli tootmistoetus

10. Käesolevas kohtuasjas olulisel ajal olid oliiviõli tootmistoetuse andmise üldeeskirjad sätestatud nõukogu määrmuses nr 2261/84.¹² Nimetatud määruse artikli 14 lõigetes 1 ja 2 oli ette nähtud, et tootjaliikmesriigid „kohaldavad toetust saavate toodete abikõlblikkuse tagamiseks kontrollisüsteemi” ja „kontrollivad iga tootjaorganisatsiooni ja ühenduse tegevust ning eelkõige nende asutuste läbi viidud kontrollitoiminguid”. Selleks olid liikmesriigid kohustatud kasutama elektroonilisi andmefaile.¹³

11. Vastavalt nõukogu määruse nr 154/74 artikli 1 lõikele 1 oli liikmesriikidel ka kohustus pidada oliivikasvatuse registrit, mis sisaldab teavet kõikide nende territooriumil asuvate oliivikasvatustajade kohta.¹⁴

12. Komisjoni määrmuses nr 2366/98¹⁵ olid sätestatud tingimused oliiviõli tootjatele toetuse andmiseks turustusaastatel 1998/99, 1999/2000 ja 2000/2001.

13. Toetuse aluseks oli tegelikult toodetud neitsioliiviõli kogus.¹⁶ Komisjoni määruse nr 2366/98 artikli 14 lõike 3 kohaselt tuli selle koguse kindlaksmääramisel võtta arvesse teavet, mille allikaks on oliiviregister, oliivikasvatuse geograafilise informatsiooni süsteem või põllukultuurideklaratsioonid; elektroonilised failid; heakskiidetud pressimisettevõtete poolt esitatud tõendeid läbiviidud pressimise kohta; ja läbiviidud kontrollide tulemused. Nimetatud määruse artiklid 22–31 sisaldasid üksikasjalikumaid kohustusi seoses sellega, millist teavet tuli koguda ja millist kontrolli oli vaja.

12 — Nõukogu 17. juuli 1984. aasta määrus (EMÜ) nr 2261/84, millega sätestatakse oliiviõli tootmistoetuse ja oliiviõli tootjate organisatsioonidele makstava toetuse andmise üldeeskirjad (EÜT 1984, L 208, lk 3; ELT eriväljaanne 03/06, lk 94), viimati muudetud nõukogu 20. juuli 1998. aasta määrusega (EÜ) nr 1639/98 (EÜT 1998, L 210, lk 38; ELT eriväljaanne 03/23, lk 314).

13 — Nõukogu määrus nr 2261/84, artikli 14 lõike 5 esimene lõik ja artikkel 16.

14 — Nõukogu 21. jaanuari 1975. aasta määrus (EMÜ) nr 154/75, mis käsitleb oliiviregistri sisseseadmist oliiviõli tootvates liikmesriikides (EÜT 1975, L 19, lk 1; ELT eriväljaanne 03/02, lk 64), muudetud nõukogu 20. detsembri 1985. aasta määrusega (EMÜ) nr 3788/85, millega muudetakse teatavaid õli- ja rasvaspektori määrusi seoses Hispaania ja Portugali ühinemisega (EÜT 1985, L 367, lk 1; ELT eriväljaanne 03/06, lk 283).

15 — Komisjoni 30. oktoobri 1998. aasta määrus (EÜ) nr 2366/98, millega kehtestatakse oliiviõli tootmistoetuste kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad 1998/99., 1999/2000. ja 2000/01. turustusaastaks (EÜT 1998, L 293, lk 50; ELT eriväljaanne 03/24, lk 113).

16 — Komisjoni määrus nr 2366/98, artikli 14 lõige 1.

14. Samuti oli komisjoni määruses nr 2366/98 sätestatud, et tootjatele tehakse neile ette nähtud summast ettemakse, ülejäänud osa summast aga makstakse välja pärast asjakohast kontrolli.¹⁷ Kui esines vastuolusid dokumenteeritud kvantiteedi osas või muid eeskirjade eiramisi, võis selle tagajärjeks olla toetuse andmisest keeldumine.

Vaidlusaluse otsuseni viinud menetlus

15. Pärast Hispaania oliiviõlitootmise toetuse saamiseks esitatud kulutuste uurimist 2002. aasta veebruaris ja 2003. aasta juulis teatas komisjon Hispaania ametiasutustele 11. juuli 2002. aasta kirjas (AGR 16844) ja 23. märtsi 2004. aasta kirjas (AGR 8316) oma uurimiste tulemused.

16. Komisjon kutsus 24. novembril 2004. aastal Hispaania ametiasutused kahepoolsele koosolekule, mis peeti 21. detsembril 2004.

17. Selle koosoleku protokollis saatis komisjon 10. novembril 2005 Hispaania ametiasutustele, kes vastasid 13. ja 16. jaanuari 2006. aasta kirjadega.

18. Oma järeldused teatas komisjon Hispaania ametiasutustele ametlikult 11. augustil 2006, tehes ettepaneku kindlamääralisteks korrektsioonideks kõnealuste turustusaastate suhtes.

19. Seejärel taotlesid Hispaania ametiasutused komisjoni otsuse 94/442/EÜ artikli 1 lõike 1 punkti a alusel „lepitust”, s.o vahendamist.¹⁸ Lepitusorgan avaldas oma lõpparuande 15. märtsil 2007.

20. Seejärel koostas komisjon kokkuvõtva aruande, mis kandis kuupäeva 3. september 2007.

21. Komisjon võttis 20. detsembril 2007 vastu vaidlusaluse otsuse, jättes ühenduse rahastamisest välja teatavad kulutused, mis olid tekkinud seoses Hispaania oliiviõlitootjatele ja põllukultuuri sektoritele antud toetustega.¹⁹

22. Vaidlusaluse otsuse kohaselt on see otsus tehtud „[p]ärast kontrollimisi [...] kahepoolsete läbirääkimiste tulemusena ja lepitusmenetluste käigus”.²⁰ Finantskorrektsioonide põhjenduseks märgiti osade kulutuste puhul „[p]uudused seoses põllukultuurideklaratsioonide ja saagi kontrollimisega ning õlipressimisettevõtete kontrolli järelevalvega”, teiste kulutuste puhul aga „[p]õllukultuurideklaratsioonide kontrolli puudumine ning puudused seoses saagi kontrollimisega ja õlipressimistehaste kontrolli järelevalvega”.²¹

23. Vaidlusaluse otsuse finantsmõju ulatus ligi 184 miljoni euroni.

Vaidlustatud kohtuotsus

24. Üldkohtusse 29. veebruaril 2008 esitatud hagi taotles Hispaania Kuningriik vaidlusaluse otsuse osalist tühistamist niivõrd, (i) kui sellega kohaldati kindlamääralist 5% suurust korrektsiooni oliiviõli tootmistoetuses turustusaastatel 1998/1999, 1999/2000 ja 2000/2001, välja arvatud Andaluusiaga seotud proportsionaalses osas turustusaastal 1999/2000 ning (ii) kohaldas kindla määraga 2% finantskorrektsiooni põllukultuuride pindalatoetuse osas, mida Andaluusias taotleti 2003. ja 2004. aastal.

17 — Komisjoni määrus nr 2366/98, artikkel 16.

18 — Komisjoni 1. juuli 1994. aasta otsus, millega seatakse sisse lepitusmenetlus Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatistfondi tagatistrahastu raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise raames (94/442/EÜ) (EÜT 1994, L 182, lk 45; ELT eriväljaanne 03/16, lk 268).

19 — Vaidlusaluse otsuse artikkel 1 ja lisa.

20 — Vaidlusaluse otsuse põhjendus 4.

21 — Vaidlusaluse otsuse lisa.

25. Üldkohus jättis hagi täies ulatuses rahuldamata ning mõistis kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

26. Hispaania Kuningriik esitab apellatsioonkaebuses kolm väidet. Need puudutavad seda, kuidas Üldkohus käsitles küsimusi, kas komisjon on oliiviõli tootmistoetuse osas rikkunud komisjoni määruse nr 1663/95 artiklit 8 (vaidlustatud kohtuotsuse punktid 61–70) ning kas komisjon ei ole kinni pidanud nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõikes 4 sätestatud 24-kuulisest tähtajast (vaidlustatud kohtuotsuse punktid 118–125).

Komisjoni poolt turustusaastate 1998/1999 ja 1999/2000 suhtes tehtud lõppotsuse alus

27. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 64 märkis Üldkohus, et pooled on nõus, et vaidlusalune otsus põhines sellel, et Hispaania ametiasutused ei ole piisavalt rakendanud soovitusi, mida andis Agencia para el Aceite de Oliva (edaspidi „AAO”) pärast seda, kui ta oli tehaseid kontrollinud (esimene eeskirjade eiramine), ning et elektroonilised andmebaasid ja oliiviregister ei ole töökorras (teine eeskirjade eiramine).

28. Üldkohus märkis (punktis 65), et komisjon oli nõus, et kirjas AGR 16844 ei olnud esimest eeskirjade eiramist konkreetselt mainitud. Selles kirjas oli komisjon väljendanud rahulolu AAO tööga.

29. Punktis 66 sedastas Üldkohus, et need faktilised asjaolud ei välista komisjoni otsust, et AAO soovitusi ei ole piisavalt järgitud, ega sellest tulenevalt kulutuste väljajätmist ühenduse rahastamisest, „arvestades Hispaania ametiasutuste esitatud teavet ja arvandmeid, eelkõige seoses 21. detsembril 2004 peetud kahepoolse koosolekuga”.

30. Teise eeskirjade eiramise osas märkis Üldkohus punktis 67, et Hispaania on nõus, et kiri AGR 16844 viitas puudustele elektrooniliste andmebaaside ja oliiviregistri kasutamises, ehkki veidi teistsuguses sõnastuses kui see, mida hiljem kasutati kokkuvõtvas aruandes. Samuti viitas Üldkohus (punktis 68) selle kirja lisa A1 punktile 1, mille kohaselt oli juba teada, et nimetatud ressursid ei ole alati töökorras. Kahepoolse koosoleku kokkukutsumise kirjas oli selgitatud, et arutamisele tulevad küsimused on osa jätkuvast teadaolevate puuduste „saagast” (punkt 69).

31. Sellest lähtudes lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 70 tagasi Hispaania väite, et komisjon on rikkunud komisjoni määruse nr 1663/95 artiklit 8 sellega, et rajas oma lõpliku otsuse turustusaastate 1998/1999 ja 1999/2000 osas teistes uuringutes tehtud tähelepanekute ekstrapolatsioonile, mitte 2002. aasta veebruari uurimise tulemustele, millest teatati kirjas AGR 16844.

Asjakohane kuupäev määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõikes 4 viidatud 24-kuulise tähtaja arvutamiseks

32. Üldkohus märkis punktis 119, et vaidlustatud ei ole seda, et komisjon on teatanud oma uurimise tulemused 11. juuli 2002. aasta kirjas AGR 16844 kooskõlas komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 esimese lõiguga ja kooskõlas kohtupraktikaga.²² Punktis 120 märkis Üldkohus, et see kiri tehti teatavaks 15. juulil 2002.

33. Edasi uuris Üldkohus punktides 121–124 vaidlusaluse otsuse kohaldamisalasse kuuluvate kulutuste kuupäeva. Meenutades, et üheski asjakohases eeskirjas ei ole seda kuupäeva määratletud, kohaldas ta

22 — Üldkohtu 12. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-243/05: Kreeka vs. komisjon (EKL 2007, lk II-3475, punkt 43) ja 14. veebruari 2008. aasta otsus kohtuasjas T-266/04: Hispaania vs. komisjon (EKL 2008, lk II-20, punkt 41).

tõlgendust, mida Euroopa Kohus oli rakendanud kohtuasjas C-329/00: Hispaania vs. komisjon²³ nõukogu määruse nr 729/70 (mis tunnistati kehtetuks nõukogu määrusega nr 1258/1999) artikli 5 lõike 2 punkti c suhtes (millel oli sama sisu nagu viimati nimetatud määruse artikli 7 lõike 4 viiendal lõigul). Nimetatud kohtuasjas oli Euroopa Kohus märkinud, et asjakohane kuupäev on see, mil kehtestati lõplik toetussumma ja maksti välja ülejäänud osa toetusest.

34. Nagu banaanitootjad, kellele antav toetus oli vaidluse all kohtuasjas C-329/00, said ka oliiviõlitootjad käesoleval juhul taotletava toetuse ettemakse. Erinevalt banaanitootjatest ei pidanud nad andma selle ettemakse saamiseks tagatist. Ülejäänud summa said nad kätte pärast seda, kui oli arvestatud liikmesriikide tehtud kontrolli tulemusi. Nendel asjaoludel tuvastas Üldkohus, et asjakohane kuupäev on see, mil maksti välja ülejäänud summa.

35. Selles osas, mis puudutab oliiviõli tootmistoetust turustusaasta 1998/1999 eest, tehti need väljamaksed 21. septembril 2000 ja 14. oktoobril 2000: seega vähem kui 24 kuud enne kirja AGR 16844 teatavakstegemise kuupäeva (s.o 15. juulit 2002).

36. Sellest lähtudes lükkas Üldkohus punktis 125 tagasi väite, et komisjon on rikkunud nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõiget 4, kuivõrd vaidlusalune otsus mõjutas kulutusi, mis olid tekkinud rohkem kui 24 kuud enne uurimise tulemuste kirjalikku teatavakstegemist.

Apellatsioonkaebus

37. Hispaania Kuningriik palub Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja teha ise lõplik kohtuotsus:

- tühistades kõik vaidlustatud kohtuotsuse kohaldamisalasse kuuluvad finantskorrektsioonid seoses oliiviõli tootmisele antud abiga;
- teise võimalusena tühistades kõik finantskorrektsioonid, mille ettemaksed tasuti enne 24. novembrit 2002, või
- veel ühe võimalusena tühistades finantskorrektsioonid nende kulutuste osas, mille ettemaksed tasuti enne 15. juulit 2000.

38. Komisjon palub Euroopa Kohtul lükata Hispaania apellatsioonkaebuse väited põhjendamatusse tõttu tagasi. Teise võimalusena väidab komisjon, et isegi kui Euroopa Kohus peaks lugema apellatsioonkaebuse väited põhjendatuks, ei saa kõnealuseid finantskorrektsioone sellest tulenevalt tühistada, sest Hispaania ei ole vaidlustanud teisi nende korrektsioonide aluseid.

Apellatsioonkaebuse esimene väide

Poolte argumendid

39. Hispaania valitsus väidab, et Üldkohus on rikkunud komisjoni määruse nr 1663/95 artiklit 8 sellega, et ta nõustus (punktis 66), et komisjoni finantskorrektsioonide aluseks said olla eeskirjade eiramised, mida ei ole mainitud komisjoni esimeses kirjalikus teatistes (kiri AGR 16844, milles teatati 2002. aasta veebruari uurimise tulemused), hoolimata oma märkusest (punktis 63), et kirjalikes teatistes tuleb piisavalt ära näidata uurimise tulemused ja seega eeskirjade eiramised, mis on

23 — 19. juuni 2003. aasta kohtuotsus (EKL 2003, lk I-6103, punkt 43).

finantskorrektsioonide aluseks. Hispaania valitsus on seisukohal, et Üldkohtu põhjenduskäik punktides 63 ja 66 ei ole järjepidev. Üldkohus oleks pidanud tuvastama, et lõpliku otsuse aluseks ei saanud olla see, et Hispaania ametiasutused rakendasid AAO soovitusi ebapiisavalt, sest seda eeskirjade eiramist ei ole kirjas AGR 16844 mainitud.

40. Hispaania valitsus lisab, et see, et komisjon mainis kõnealust eeskirjade eiramist esmakordselt 24. novembri 2004. aasta kirjas, millega kutsuti kokku kahepoolne koosolek, ei sea kahtluse alla tema argumenti, et Üldkohtu põhjenduskäigus ei ole peetud kinni komisjoni määruse nr 1663/95 artiklist 8. Kõnealuses kirjas sisaldunud pöngus viide sellele etteheitele ei ole piisav alus, et järeldada, et Hispaania ametiasutused oleksid saanud oma kaitseõigust kahepoolisel koosolekul piisavalt kasutada. Kohtuistungil väitis Hispaania, et esimest kirjalikku teatist saab võrrelda komisjoni põhjendatud arvamusega ELTL artiklil 258 (enne EÜ artikkel 226) põhinevas rikkumismenetluses. Nii nagu rikkumishagi ei saa põhineda alusel, mida ei ole põhjendatud arvamuses esitatud, ei saa põllumajanduskulutuste finantskorrektsioon põhineda eeskirjade eiramisel, mida ei ole selles esimeses kirjalikus teatises mainitud.

41. Komisjon möönab, et komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 esimeses lõigus viidatud kirjalikus teatises tuleb etteheited liikmesriigile teatavaks teha nii, et tekiks dialoog ja et liikmesriigil oleks võimalik teostada kaitseõigust. Siiski ei saa liikmesriik väita, et see kirjalik teatis peab juba olema nende etteheidete osas maksimaalselt üksikasjalik, sest niisuguse teatisega pelgalt algatatakse menetluse administratiivne etapp. Liiasi ei saanudki komisjon esitada üksikasju esimese eeskirjade eiramise kohta, sest nagu nähtub kirjast AGR 16844, ootas ta alles Hispaanialt teavet AAO soovitatud sanktsioonide rakendamise kohta siseriiklike ametiasutuste poolt.²⁴

42. Kõnealusel juhul anti Hispaaniale kõik võimalused oma seisukohtade esitamiseks. Menetluse käigus antud teabe põhjal oli komisjonil õigus järeldada, et AAO soovitusi ei ole piisavalt järgitud.

43. Veel märgib komisjon, et kirjalik teatis ja põhjendatud arvamus teenivad erinevaid eesmärgi. Põhjendatud arvamus lõpetab rikkumismenetluse viiva menetluse administratiivse etapi, kirjaliku teatisega aga algatatakse menetlus, mis võib lõppeda otsusega kohaldada finantskorrektsioone.

Hinnang

44. Esimesest apellatsioonkaebuse väitest tekib kaks küsimust.

45. Esimene küsimus on selles, kas Üldkohtu põhjenduskäik oli ebajärjepidev, kuivõrd selles nõustuti, et komisjon sai võtta lõpliku otsuse aluseks eeskirjade eiramise, mis puudutas AAO soovitude rakendamata jätmist Hispaania ametiasutuste poolt, ehkki kirjas AGR 16844 oli märgitud, et AAO on tegutsenud rahuldavalt.

46. Ma ei leia Üldkohtu põhjenduskäigus vigu.

47. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 märgib Üldkohus õigesti, et kirjas AGR 16844 esitatud märkus on seotud AAO enda tööga. Eeskirjade eiramine, mille komisjon võttis oma lõpliku otsuse aluseks, oli teistsugune. See puudutas AAO tehtud töö *rakendamata* jätmist Hispaania ametiasutuste poolt.

48. Minu arvates ei ole Üldkohtu seisukoht kirja AGR 16844 osas vastuolus tema järeldusega, et komisjon sai võtta lõpliku otsuse aluseks selle, et Hispaania ametiasutused ei rakendanud AAO soovitusi piisavalt (esimene eeskirjade eiramine).

24 — Kohtuistungil tsiteeris komisjoni esindaja kirja AGR 16844 I lisa punkti 2.2.1, kus komisjon oli palunud teavet rakendatud sanktsioonide kohta.

49. Teine küsimus seisneb selles, kas Üldkohus eksis, tõlgendades ja kohaldades komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõiget 1 nii, et komisjoni lõplik otsus, millega keelduti kulutusi rahastamast, sai olla rajatud niisugusele eeskirjade eiramisele, mida ei olnud kirjas AGR 16844 mainitud.

50. Ma ei arva nii.

51. Sisuliselt asus Üldkohus seisukohale, et kirjalik teatis, milles ei ole konkreetselt osutatud teatavale eeskirjade eiramisele – ja mis seega ei osuta meetmetele, mida tuleb võtta selle eeskirjade eiramise heastamiseks –, võib ikkagi vastata komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 esimese lõigu nõuetele.

52. Minu arvates on selle sätte niisugune tõlgendus õige.

53. Komisjoni määruse nr 1663/95 artikkel 8 ja nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõige 4 sätestavad üheskoos menetluse EAGGF-i tagatisrahastu raamatupidamisarvestuse kontrollimiseks ja heakskiitmiseks.

54. Selleks et tuvastada, kas ja millistel asjaoludel sai komisjoni lõpliku otsuse aluseks olla eeskirjade eiramine, mida ei ole mainitud artikli 8 lõike 1 esimese lõigu kohaselt saadetud kirjalikus teatises, on vaja kaaluda selle teatise funktsiooni ja sellega algatatud menetlust.

55. Minu arvates oli see kirjalik teatis tol ajal vahepealne samm EAGFF-i tagatisrahastu raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse uurimisetapi ja administratiivse etapi vahel.

56. Nimetatud menetlus algas komisjonipoolse uurimisega, mille eesmärk oli selgitada, kas kulutused olid kooskõlas ühenduse eeskirjadega. Tõendamaks, et see nii ei olnud, pidi komisjon „esitama tõendeid omapoolsest tõsisest ja mõistlikust kahtlusest seoses kontrollimise või andmetega”.²⁵ Komisjon ei olnud siiski kohustatud ammendavalt tõendama, et siseriiklike ametiasutuste tehtud kontroll ei olnud piisav või et nende esitatud andmed ei olnud õiged.²⁶ Komisjoni tõendamiskohustus oli selles osas väiksem põhjusel, et „just liikmesriigil on paremad võimalused [EAGGF-i] raamatupidamisarvestuse kontrollimiseks ja heakskiitmiseks vajalike andmete kogumiseks ja kontrollimiseks ning järelikult on liikmesriik kohustatud esitama üksikasjalikke ja täielikke tõendeid kontrollide toimumise ja arvandmete ning kui see on asjakohane, siis ka komisjoni väidete ebatäpsuse kohta”.²⁷

57. Kui komisjon asus omapoolse uurimise põhjal seisukohale, et kulutused ei olnud ühenduse eeskirjadega kooskõlas, pidi ta „teata[ma] oma kontrollimise tulemustest asjaomasele liikmesriigile ning lisa[ma] parandusmeetmed, mis on vajalikud edaspidi eeskirjadele vastavuse tagamiseks”.²⁸

58. Seega tähistas nimetatud kirjalik teatis seda, et algab menetluse administratiivne etapp, millega pidi „rakendatama põhimõtet *audi alteram partem*”.²⁹ Selle menetluse käigus tuli asjaomastele liikmesriikidele anda „kõik tagatised, mida neil on vaja oma seisukoha esitamiseks”.³⁰

59. Euroopa Kohus on märkinud, et kirjalik teatis on täitnud oma hoiatava funktsiooni, kui see andis asjaomasele liikmesriigile „täpse teadmise komisjoni õigustest ja korrektsioonidest, mida asjaomases sektoris tõenäoliselt kohaldatakse”.³¹

25 — Eespool 23. joonealuses märkuses viidatud otsus kohtuasjas Hispaania vs. komisjon, punkt 68.

26 — 21. jaanuari 1999. aasta otsus kohtuasjas C-54/95: Saksamaa vs. komisjon (EKL 1999, lk I-35, punkt 35).

27 — Eespool 23. joonealuses märkuses viidatud otsus kohtuasjas Hispaania vs. komisjon, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika.

28 — Komisjoni määrus nr 1663/95, artikli 8 lõike 1 esimene lõik.

29 — 29. jaanuari 1998. aasta otsus kohtuasjas C-61/95: Kreeka vs. komisjon (EKL 1998, lk I-207, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 — Eespool 29. joonealuses märkuses viidatud otsus kohtuasjas Kreeka vs. komisjon, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika.

31 — 7. oktoobri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-153/01: Hispaania vs. komisjon (EKL 2004, lk I-9009, punkt 93).

60. Nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 teises lõigus oli samuti sätestatud, et pärast seda, kui on teavitatud komisjoni tehtud kontrolli tulemustest ja liikmesriigi vastustest, lepivad pooled kokku, milliseid meetmeid võetakse. Sellest nähtuvalt ei olnud vaja esimeses kirjalikus teatises lõplikult ja ammendavalt näidata meetmeid, mida võetakse selleks, et tagada kulutuste kooskõla ühenduse õigusnormidega.

61. Pärast kirjaliku teatise teatavakstegemist anti asjaomasele liikmesriigile võimalus vastata.³² Komisjon võis temalt paluda lisateavet. Liikmesriik ei saanud kummutada komisjoni järeldusi pelgalt omapoolsete väidetega. Ta pidi tõendama, et komisjoni väited ei pea paika.³³ Kui liikmesriik seda ei suutnud, said komisjoni järeldused õiguspäraselt anda alust tõsisteks kahtlusteks piisavate ja tõhusate järelevalvemeetmete ja uurimiskorra olemasolu suhtes.³⁴ Artikli 8 lõike 1 teises lõigus oli sätestatud, et liikmesriigi vastuse põhjal „[võib] komisjon [...] oma seisukohti muuta”.³⁵

62. Seejärel „kutsu[s] komisjon liikmesriigi kahepoolsetele läbirääkimistele”.³⁶ Selle koosoleku eesmärk oli „kokku leppida vajalikes meetmetes ning eeskirjade rikkumise raskuse ja ühendusele tekitatud rahalise kahju hindamises”.³⁷ Pärast seda koosolekut võis liikmesriik paluda lepitusorganil lähendada poolte lahknemise seisukohti.³⁸ Tehes lõplikku otsust kulutuste rahastamisest keeldumise kohta, pidi komisjon arvesse võtma lepitusorgani aruannet.³⁹

63. Minu arvates kujundati see menetlus selleks, et algatada komisjoni ja liikmesriigi vaheline dialoog, vahetada teavet ning võimaldada asjaomasel liikmesriigil teostada kaitseõigust ja tõendada, et komisjoni järeldused on ebatäpsed.

64. Nii oli komisjonil kohustus näidata kirjalikus teatises, mida tuleb käsitleda tervikuna, omapoolsed eeskirjade eiramist puudutavad mureküsimumused, mis põhinevad talle teatise väljaandmise ajal teada olevatel faktilistel asjaoludel. Seejärel võis asjaomane liikmesriik vastu vaielda teatises antud teabele ja täiendada seda menetluse administratiivses etapis lisateabega.

65. Sellepärast ei välista ma komisjoni võimalust teatada menetluse administratiivse etapi edaspidistes osades uutest eeskirjade eiramistest seoses uurimisaluste kulutustega, kui ta teeb seda aegsasti, võimaldades liikmesriigil täielikult teostada kaitseõigust ja olla teadlik võetavatest meetmetest. Kohtuistungil näis Hispaania sellega nõus olevat. Ta mõõnis, et mureküsimumuse lisamine kahepoolse koosoleku päevakorda võis anda liikmesriigile võimaluse teostada kaitseõigust ka siis, kui seda mureküsimumust ei olnud kirjas esimeses kirjalikus teatises.

66. Nõustun komisjoniga selles osas, et seda esimest kirjalikku teatist ei saa võrrelda põhjendatud arvamusega, mis esitatakse rikkumismenetluses ELTL artikli 258 alusel. Põhjendatud arvamust saates astub komisjon viimase sammu kohtueelses haldusmenetluses, enne kui ta taotleb rikkumismenetluse algatamist. Komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 alusel saadetud esimene kirjalik teatis seevastu kujutas endast esimest sammu menetluse administratiivses etapis, mille lõpetas komisjoni lõplik otsus keelduda kulutuste rahastamisest ja kohaldada finantskorrektsioone.

32 — Komisjoni määrus nr 1663/95, artikli 8 lõike 1 teine lõik.

33 — Eespool 26. joonealuses märkuses viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa vs. komisjon, punkt 35.

34 — 28. oktoobri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-253/97: Itaalia vs. komisjon (EKL 1999, lk I-7529, punkt 7 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 — Komisjoni määrus nr 1663/95, artikli 8 lõike 1 teine lõik.

36 — Komisjoni määrus nr 1663/95, artikli 8 lõike 1 kolmas lõik.

37 — Komisjoni määrus nr 1663/95, artikli 8 lõike 1 kolmas lõik, ja nõukogu määrus nr 1258/1999, artikli 7 lõike 4 teine lõik.

38 — Komisjoni otsus 947442/EÜ, artikli 1 lõike 1 punkt a.

39 — Komisjoni määrus nr 1663/95, artikli 8 lõike 2.

67. Kui Euroopa Kohus peab siiski kaalumisvääreks analoogiat rikkumismenetluse administratiivse etapiga, olen seisukohal, et esimene kirjalik teatis on pigem sarnane ametliku märgukirjaga. Ametlik märgukiri, nagu ka esimene kirjalik teatis, „võib sisaldada ainult etteheidete esialgset lühikest kokkuvõtet”, kuid peab olema „piisavalt selge[...] selleks, et [asjaomane liikmesriik saaks] välja tuua oma kaitseargumendid, nagu on näha ka [kohtueelse ja administratiivse menetlusetapi] edasisest käigust”.⁴⁰

68. Komisjoni lõpliku otsuse aluse kohta lisan, et Euroopa Kohtu sõnul „tuleb otsuse alused lugeda piisavaks, kui selle otsuse adressaadiks olev liikmesriik tihedalt osales selle otsuse tegemise menetluses ja oli teadlik, miks komisjon asus seisukohale, et ta ei ole kohustatud esitama vaidlusalust summat EAGGF-ile rahastamiseks”.⁴¹

69. Sellepärast olen seisukohal, et komisjoni määruse nr 1663/95 artikliga 8 ei olnud vastuolus see, kui komisjon võttis oma lõpliku otsuse aluseks eeskirjade eiramise, millest ei teatatud esimeses kirjalikus teatises, vaid anti teada edaspidi, kui liikmesriigi kaitseõigus oli tagatud. Mulle näib, et see kriteerium oli käesoleva juhtumi puhul igati täidetud.

70. Pooled nõustuvad sellega, et komisjon teatas esimesest eeskirjade eiramisest sõnaselgelt 24. novembri 2004. aasta kirjas, millega kutsuti kokku kahepoolne koosolek. See kiri tulenes otseselt kirjast AGR 16844 ja Hispaania vastusest sellele. Selles kinnitati, et komisjon on jätkuvalt mures küsimuses, kuidas Hispaania ametiasutused järgivad AAO soovitusi.

71. Samuti ei ole vaidlustatud seda (nagu on märgitud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66), et selle eeskirjade eiramise kohta tegi komisjon järelduse kirjaliku teatisega algatatud menetluse administratiivses etapis ning et see põhines Hispaania ametiasutuste esitatud teabel ja arvandmetel, eelkõige seoses 21. detsembri 2004. aasta kahepoolse koosolekuga.

72. Lisan, et Hispaania ei ole vaidlustanud Üldkohtu (otsuse punktis 66 antud) hinnangut, et kirjalikus teatises olnud märkus AAO kohta näitas, kui tähtsaks tuleb pidada AAO soovitude rakendamist. Tegelikult ei vaidlustanud Hispaania kohtuistungil seda, et komisjon oli varem, sealhulgas kirjas AGR 16844 palunud tõendada, et siseriiklikud ametiasutused on rakendanud AAO soovitud sanktsioonid.

73. Pärast kirja AGR 16844 teatavakstegemist oli Hispaanial võimalus kummutada komisjoni mured vastupidiste tõenditega kolmel korral: kahepoolsel koosolekul, oma kirjades vastuseks komisjoni kokkuvõttele selle koosoleku kohta ning lepitusmenetluse käigus. Seetõttu olen seisukohal, et kui vaadata menetlust tervikuna, oli Hispaaniale tagatud piisav võimalus kaitseõiguse teostamiseks ja selle tõendamiseks, et tema ametiasutused on AAO soovitud rakendanud.

74. Samuti ei väida Hispaania strateegia raames, mille eesmärk on lükata edasi kuupäeva, millest algab nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 viiendas lõigus kirjeldatud 24-kuuline tähtaeg, seda, et käesoleval juhul teatas komisjon AAO soovitude rakendamisega seotud murest hilinevalt või ebamääraselt. Kohtuistungil viitas Hispaania sellele, et komisjoni pakutud tõlgendus artiklile 8 võiks sellise olukorrani viia. Siiski ei ole Hispaania väitnud, et komisjon käesoleval juhul nii toimis.

75. Sellest tulenevalt oli kiri AGR 16844 kooskõlas nõuetega, mida kohaldatakse kirjalikule teatele komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 esimese lõigu tähenduses.

40 — 8. aprilli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-337/05: komisjon vs. Itaalia (EKL 2008, lk I-2173, punktid 23 ja 24 ning seal viidatud kohtupraktika).

41 — Eespool 23. joonealuses märkuses viidatud otsus kohtuasjas Hispaania vs. komisjon, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika.

76. Nii asun ma seisukohale, et Üldkohus ei eksinud, kui ta nõustus, et komisjoni lõplik otsus loobuda kulutusi rahastamast sai põhineda eeskirjade eiramisel, mida ei olnud kirjas AGR 16844 mainitud, ja menetluse käsitlemisel tervikuna.

77. Sellest lähtudes lükkan apellatsioonkaebuse esimese väite tagasi.

Teine apellatsioonkaebuse väide

Poolte argumendid

78. Hispaania valitsuse väitel on Üldkohus rikkunud Euroopa Kohtu põhikirja artikleid 36 ja 53⁴² sellega, et jättis oma otsuse piisavalt põhistamata, kuivõrd ta ei maininud selles olulist nõude osa, mille Hispaania sõnastas kohtuistungil ja mis puudutas nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõikes 4 ette nähtud 24-kuulist tähtaega, ning seega ei teinud nimetatud nõudeosa suhtes ka otsust.

79. Üldkohtu istungil esitas Hispaania kolm argumenti seoses kirja AGR 16844 väidetavate puuduste tagajärgedega. Ta märkis, et nende puuduste tagajärjeks peab olema: (i) tunnistada finantskorrektsioonid tühiseks turustusaastate 1998/1999 ja 1999/2000 suhtes kirjaga AGR 16844 hõlmatud osas; (ii) teise võimalusena tunnistada finantskorrektsioonid tühiseks turustusaasta 1998/1999 osas, kui asutakse seisukohale, et seda turustusaastat hõlmas uurimine, mida käsitles üks teine kirjalik teatis; või (iii) veel ühe võimalusena tunnistada finantskorrektsioonid tühiseks nende kulutuste osas, mis tekkisid enne 24. novembrit 2000, s.o rohkem kui 24 kuud enne 24. novembri 2002. aasta kirja, millega kutsuti kokku kahepoolne koosolek.

80. Hispaania heidab ette seda, et oma otsuse nendes osades, mis käsitlevad väidetavat komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 rikkumist ning nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõikega 4 ette nähtud 24-kuulise tähtaja järgimata jätmist, jättis Üldkohus need argumendid nii kaudselt kui ka otseselt käsitlemata. Hispaania lisab, et kõnealused argumendid dokumenteeriti memos, mis sisaldas tema esindaja märkusi ja mis anti tõlkidele enne kohtuistungit.

81. Komisjon on seisukohal, et Üldkohtu põhjenduskäik võib olla otsesõnalise asemel ka tuletatav, kui see võimaldab asjaosalistel teada, mille alusel nende argumendid tagasi lükati.

Hinnang

82. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab kohtuotsuse põhjendus näitama selgelt ja üheselt Üldkohtu arutluskäiku, et huvitatud isik saaks teada vastuvõetud otsuse põhjenduse ja Euroopa Kohus saaks teostada kohtulikku järelevalvet.⁴³ Üldkohus ei ole kohustatud igale apellandi argumendile üksikasjalikult vastama, eriti kui need ei ole piisavalt selged ega täpsed ega põhine üksikasjalikel tõenditel.⁴⁴ Põhjendus võib olla tuletatav tingimusel, et huvitatud isikud teavad põhjusi, miks Üldkohus nende argumentidega ei nõustunud, ning et Euroopa Kohtul on piisavalt teavet oma järelevalve teostamiseks.⁴⁵

83. Olen seisukohal, et neid kolme argumenti, mille Hispaania kohtuistungil esitas, on vaidlustatud kohtuotsuses piisavalt käsitletud.

42 — Artikli 53 kohaselt on Euroopa Kohtu suhtes kehtiv põhistamisnõue (mis on sätestatud artiklis 36) kohaldatav ka Üldkohtule.

43 — Vt mh 14. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-280/08 P: Deutsche Telekom vs. komisjon (EKL 2010, lk I-9555, punkt 136 ja seal viidatud kohtupraktika).

44 — 6. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-274/99 P: Connolly vs. komisjon (EKL 2001, lk I-1611, punkt 121).

45 — 20. mai 2010. aasta otsus kohtuasjas C-583/08 P: Gogos vs. komisjon (EKL 2010, lk I-4469, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

84. Alustan sellest, kuidas Üldkohus käsitles kolmandat argumenti, mille kohaselt tuleks tunnistada finantskorrektsioonid tühiseks enne 24. novembrit 2000 tekkinud kulutuste osas.

85. Punktis 120 tuvastas Üldkohus, et 24-kuulist tähtaega tuleb arvestada alates 15. juulist 2002, mil komisjon teatas Hispaaniale oma uurimise tulemused. See on kooskõlas nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 viienda lõiguga ning sellega, et Üldkohus lükkas tagasi väite, nagu oleks komisjon rikkunud komisjoni määruse nr 1663/95 artiklit 8 sellega, et ta võttis finantskorrektsioonide kehtestamisel aluseks eeskirjade eiramise, mida ei olnud kirjas AGR 16844 mainitud. Sellele järeldusele jõudes lükkas Üldkohus igal juhul tagasi Hispaania väite, et 24-kuulist tähtaega tuleb arvestada teisest ajahetkest, milleks on kahepoolse koosoleku kokkukutsumise kirja kuupäev (24. november 2002).

86. Samuti ei saa nõustuda apellatsioonkaebuse väitega kohtuistungil esitatud esimese ja teise argumenti osas.

87. Üldkohus tuvastas (punktis 119), et kiri AGR 16844 kujutas endast kirjalikku teatist komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 tähenduses. Ta nõustus (punktis 66), et komisjonil oli õigus teha finantskorrektsioon, mille aluseks ei olnud nimetatud kirjas käsitlemata eeskirjade eiramine, kuid milles on arvestatud teavet ja arvandmeid, mille Hispaania ametiasutused esitasid hiljem, eelkõige seoses 21. detsembri 2004. aasta kahepoolse koosolekuga. Seega ei olnud Üldkohus seisukohal, et vaidlusaluse otsuse kohaldamisalasse kuuluvatel finantskorrektsioonidel turustusaastate 1998/1999 ja 1999/2000 suhtes puudus asjakohane õiguslik alus kirjaga AGR 16844 hõlmatud uurimises ning et seetõttu tuleks need finantskorrektsioonid tühistada. Nii võimaldas Üldkohtu põhjenduskäik Hispaanial kindlaks teha, miks tema esimest ja teist argumenti ei arvestatud.

88. Sellest lähtudes lükkas apellatsioonkaebuse teise väite tagasi.

Kolmas apellatsioonkaebuse väide

Poolte argumentid

89. Hispaania valitsus heidab Üldkohtule ette, et ta rikkus nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 viiendat lõiku sellega, et ta: 1) arvestas 24-kuulist tähtaega alates kirja AGR 16844 teatavakstegemise kuupäevast, kuigi selles kirjas ei olnud konkreetselt näidatud nende finantskorrektsioonide kõiki aluseid; ja 2) tugines oma järelduses, et kulutuste tegemise aja kindlaksmääramisel tuleb lähtuda ülejäänud summa (mitte ettemakse) väljamaksmise kuupäevast, Euroopa Kohtu otsusele, mida ei saanud kohaldada niisugusele sektorile nagu oliiviõli tootmine.

90. Selle väite esimene osa on tingimuslik: kui Euroopa Kohus nõustub Üldkohtu otsusega, et eeskirjade eiramine, mida ei olnud kirjas AGR 16844 mainitud, sai olla lõpliku otsuse aluseks, on Hispaania valitsus seisukohal, et Üldkohus eksis punktis 120 ikkagi sellega, et ei arvestanud 24-kuulist tähtaega alates 24. novembrist 2002 (s.o kuupäevast, mil kõnealustest eeskirjade eiramistest esmakordselt teatati).

91. Teine osa puudutab nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 viiendas lõigus kasutatud mõiste „kulutus[ed], mis on tehtud” tähendust. Hispaania valitsus märgib, et Üldkohus eksis punktis 122 sellega, et luges kulutuste tegemise kuupäevaks (ja seega 24-kuulise tähtaja alguskuupäevaks) ülejäänud summa maksekuupäeva, mitte ettemakse kuupäeva.

92. Hispaania väitel ei talitanud Üldkohus kohtuasjas C-329/00 kasutatud põhjenduskäiku kohaldades õigesti.⁴⁶ Ettemakseid, mida tehakse olenevalt tagatise andmisest, ei ole õige võrrelda käesoleva vaidluse esemeks oleva toetuse ettemaksetega. Banaanide suhtes antav toetus on mõeldud turustamiseks. Sellepärast makstakse seda välja olenevalt tagatise andmisest. Seega on niisuguse toetuse ettemaksed tinglikud ja sõltuvad selle kontrollimisest, kas banaanid turustati nõuetekohaselt kooskõlas ühenduse õigusnormidega. Oliiviõlitootjatele tehtavad ettemaksed on teistsugused. Need on teatavat laadi deposiidid ning neid ettemakseid tehakse alles pärast seda, kui kõik asjakohased kontrollid on teostatud. Teisisõnu, antava toetuse lõplik summa tehakse kindlaks sel ajal.

93. Komisjon vaidleb sellele väitele mõlemas osas vastu.

94. Esimese osa suhtes väidab ta, et vaidlustatud finantskorrektsioonid võisid kohalduda kõikidele seni välja maksmata summadele, mis maksti enne 15. juulit 2000, ja tugineb argumentidele, mille ta esitas apellatsioonkaebuse esimese väite suhtes.

95. Teise osa suhtes leiab komisjon, et kohtuotsus ei viita sellele, nagu oleks Üldkohus pidanud oliiviõli ja banaanide sektorit omavahel võrreldavaks. Üldkohus toimis õigesti, lähtudes kohaldatava õigusraamistiku tõlgendamisel taustast, mille põhjal otsustati kohtuasjas C-329/00, et (tulevases) nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 viiendas lõigus silmas peetud asjakohane kuupäev on see, mil määratakse kindlaks toetuse lõplik summa ja makstakse välja ülejäänud toetussumma. Seda, kas kulutus oli kooskõlas ühenduse õigusnormidega, sai kontrollida enne ja pärast ettemakse tegemist. Kui kontrolli tulemus ei ole soodne, jääb ülejäänud summa ootele ja seda ei pruugita tingimata täielikult välja maksta. Komisjon on seisukohal, et Üldkohtu põhjenduskäik on selles osas järjepidev.

Hinnang

96. Nõukogu määruse nr 1258/1999 artikli 7 lõike 4 viienda lõigu kohaselt ei saa komisjon keelduda rahastamast kulutusi, mis on tehtud varem kui 24 kuud enne „komisjoni poolt liikmesriigile saadetud kirjalikku teatist kontrollide tulemuste kohta”. Komisjoni kirjalik teatis on dokument, mida on kirjeldatud komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 esimeses lõigus.⁴⁷

97. Selle piirangu eesmärk oli „kaitsta liikmesriike õiguskindlusetuse eest, mis tekiks siis, kui komisjon saaks seada küsimärgi alla kulutusi, mis tekkisid mitu aastat enne nõuete täitmist käsitleva otsuse vastuvõtmist”.⁴⁸ Sellega pakuti kindlust, et komisjon uurib kulutusi aegsasti ja et enne teatavat kuupäeva tootjatele välja makstud toetuse koorem ei lange hiljem seoses komisjoni otsusega, et seda ei saa EAGGF-ist maksta, liikmesriigi õlule.

98. Selle, kas komisjon jättis kulutused ühenduse rahastamisest välja artikli 7 lõikega 4 kooskõlas, määravad kaks kuupäeva: komisjoni määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 tähenduses kirjaliku teatise teatavakstegemise kuupäev ning kuupäev, mil kulutus tehti.

99. Ma ei nõustu Hispaania valitsusega, et Üldkohus eksis kummagi kuupäeva kindlaksmääramisel.

100. Esimese kuupäeva kohta olen selgitanud, miks Üldkohus minu arvates ei eksinud oma järelduses, et kirjalik teatis artikli 8 lõike 1 tähenduses ei pea osutama kõikidele eeskirjade eiramistele, mille alusel komisjon finantskorrektsioone teeb.⁴⁹ Sellest lähtudes olen seisukohal, et Üldkohus ei eksinud punktis 120 väljendatud järelduses, et tähtaeg algas kirja AGR 16844 teatavakstegemise kuupäevast (15. juuli 2002). Seega sai kõnealune otsus kohalduda alates 15. juulist 2000 tekkinud kulutustele.

46 — Eespool punktis 23 viidatud otsus kohtuasjas Hispaania vs. komisjon, punktid 40–45.

47 — 24. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-170/00: Soome vs. komisjon (EKL 2002, lk I-1007, punktid 26–28).

48 — 21. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas C-130/99: Hispaania vs. komisjon (EKL 2002, lk I-3005, punkt 133).

49 — Vt eespool punktid 44–77.

101. Teise kuupäeva suhtes olen seisukohal, et Üldkohus ei eksinud, kui ta tugines punktides 122–124 tõlgendusele, mida oli artikli 7 lõike 4 suhtes kasutanud Euroopa Kohus kohtuasjas C-329/00. Nimetatud kohtuasjas otsustas Euroopa Kohus, et asjakohaseks kuupäevaks on see, mil määratakse kindlaks toetuse lõplik summa ja makstakse välja ülejäänud toetussumma.

102. Oliiviõli tootmise sektoris määrati toetus kindlaks tegeliku toodangu koguse põhjal.⁵⁰ Iga hooaja algul tegid liikmesriigid tootjatele ettemaksed.⁵¹ Need tehtud ettemaksed ei määranud liikmesriigi makstava toetuse lõplikku summat. See võis olla ettemaksete kogusummast väiksem või suurem. Oliiviõli tootjatel lihtsalt ei olnud vaja anda tagatist juhuks, kui lõplik toetussumma osutub ettemaksest väiksemaks. Nagu Üldkohus punktis 123 õigesti märkis, said nad ülejäänud toetussumma siiski kätte alles pärast seda, kui liikmesriik „[oli läbi viinud] nõutava[d] kontrolli[d] [...] ja vastavalt nende [kontrollide] tulemustele”.⁵² Makstav lõplik summa sai teatavaks alles sel ajal.

103. Nendel asjaoludel asun seisukohale, et Üldkohus tuvastas õigesti, et kulutused tekkisid siis, kui tehti kindlaks lõplik toetussumma ja maksti välja ülejäänud summa. See oli hetk, mil lõplikult tekkisid liikmesriigi kohustus ja tootja vastav nõue. See, et ettemakse saamiseks ei olnud vaja anda tagatist, ei muuda ettemakset rohkem ega vähem tinglikuks.

104. Sellel põhjendusel lükkan apellatsioonkaebuse kolmanda väite tagasi.

Ettepanek

105. Kõiki eespool kirjeldatud kaalutlusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata; ja
- mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

50 — Komisjoni määrus nr 2366/98, artikli 14 lõige 1.

51 — Komisjoni määrus nr 2366/98, artikkel 16.

52 — Komisjoni määrus nr 2366/98, artikli 16 lõige 2.